

Nytaarshilsen til Dansk Kvindesamfund!

D. 1. Januar 1916 oprandt med Krig, Ufred og saa megen Sorg og Elendighed paa alle Kanter, at man egentlig synes, at Ordet »Glædelig Nytaar« dør paa ens Læber.

Og dog har vi danske Kvinder Lov til at haabe, at Aaret 1916 bliver et glædeligt, rigt og betydningsfuldt Aar for os. Hvis vi, som vi saa inderlig haaber, faar Lov til at leve i Fred, og der bliver Valg til Rigsdagen efter den nye Grundlov, da vil danske Kvinder for første Gang komme til at udøve Stemmeretten.

Det er et stort Øjeblik for Kvinderne, men det gælder om, at de nytter sin Borgerret paa rette Maade. Det er ikke nok, at de afgiver sin Stemme paa Valgdagen, der maa gaa et stort Arbejde forud, at det ikke skal gaa os som de norske Kvinder, der uden egen Skyld ikke har faaet en eneste Kvinde ind i Stortinget, skønt de allerede i flere Aar har haft Stemmeretten. Det gælder om, som D. K.s Ledelse har sagt det atter og atter paa Møder over hele Landet — at Kvinderne melder sig ind i de politiske Partier, hvor de føler sig hjemme, gaar til Vælgermøderne og lader sig vælge ind i de politiske Organisationer, og der tages Ordet for, at der bliver opstillet Kvinder til Valgene. Jeg ved, at mange Kvinder har svært ved at finde sin Plads i de politiske Partier. Af Naturen — eller maa-ske er det Opdragelsen, Forholdene der volder det — er Kvinderne som oftest Modstandere af Partivæsenet, og det er i og for sig godt. Men ved at undlade at melde sig ind i Partierne, modarbejdes Partivæsenet ikke, fordi det er hovedsagelig indenfor Partierne, der arbejdes og virkes politisk. Men den Kvinde, der i Partimøderne tager Ordet for at hævde, at ikke Partihensyn, men Fædrelandets Vel er det vigtig-

ste hun arbejder med paa at bryde den strænge, demoraliserende Partidisciplin, der først søger det, der gavner Partiet førend det, som gavner Fædrelandet. Og vi — D. K.s Kvinder — kan allerbedst arbejde for D. K.s Program, hver i sit Parti. Vi bør være *aarvaagne*, og hver Gang vi ser, at Mændene ikke vil arbejde for »Gennemførelsen« af Kvinders fulde Ligestilling med Mænd i Familie Samfund og Stat« eller for »at forbedre Kvinders og Børns Kaar, særlig af Lovgivningens Vej«, bør vi holde dem til Ilden og sige til dem: »Nu er vi Kvinder bleven fuldmyndige Borgere, nu vil vi ikke længere regnes som anden Klasses Borgere med en ringere Løn for det samme Arbejde som Mændenes, uden Adgang til Statens vellønnede Bestillinger og Embeder, og nu vil vi have, at Samfundet skal gøre det mest mulige for den kommende Slægt, for Børnene.

Og vi bør sørge for, at der kommer Kvinder ind i Rigsdagen. Det vilde være en Skam, ikke alene for Danmarks Mænd, men først og fremmest for Danmarks Kvinder, om der ingen Kvinder kom derind. Selvfølgelig er det Hovedsagen at vælge fædrelandskærlige, duelige Tingmænd*). saa hvis der ingen duelige Kvinder fandtes, var det bedre at nøjes med Mænd. Men der findes *duelige, fædrelandskærlige Kvinder*, og D. K.s Medlemmer har særlige Betingelser for at finde og vælge disse.

Sætter vi os det Maal, at finde og stemme paa slige Kvinder og gaar vi ind i de politiske Partier, ikke en enkelt hist og her, men flokkevis. saa at Mændene føler, at vi ved vor Stemmeseddel er en Magt, og foreslaar vi at ogsaa

Kvinder opstilles som Kandidater, saa skulde det gaa mærkelig til, om der ikke kom til at sidde Kvinder i Danmarks Rigsdag! Jeg forstaar, at en veltjent Tingmand, der i flere Aar har virket i Rigsdagen, ikke let drager sig tilbage for en Kvinde, hvis Duelighed han ikke kender. — Men Tingmændenes Tal er jo ved den nye Grundlov blevet øget, saa maa der vel nok kunne blive nogle Pladser tilovers til Kvinderne. —

Med disse faa Ord vilde jeg gerne slaa til Lyd for, at danske Kvinder bør være medvidende om sit store Ansvar, melde sig ind hver i sit Parti, gøre et godt Arbejde der og være med at finde og vælge saavel de bedste Mænd som de bedste Kvinder!

Astrid Stampe-Feddersen.

Den levende Fredrika Bremer.

—o—

Fredrika Bremer død! — Halvtreds Aar er henrundne, siden dette Sørgebudskab udsendtes om Morgen den sidste Dag i Aaret 1865. Overvældede af Sorg stod Menneskene overfor dette Budskab. Dagens ellers saa vigtige Smaating skiftede et Øjeblik Værdi. Den store Tomhed, et Menneske efterlader, havde pludselig stillet dem i Skygge.

For det store Flertal betød det dog kun et Øjebliks flygtige Anelse om noget stort, som var gaaet tabt. For nogle enkelte betød det den levende Smerte over, at en af Lysbærerne blandt Folket — Es-selses Ord — for altid havde sænket sin Fakkell. Men for disse betød det ogsaa Forvisningen om, at Fredrika Bremer havde sat evige

*) Ligesom en Formand kan være baade en Mand og en Kvinde, saaledes ogsaa en Tingmand. Ordet Mand var paa gammelt Dansk saavel Mand som Kvinde, det bør vi holde paa.